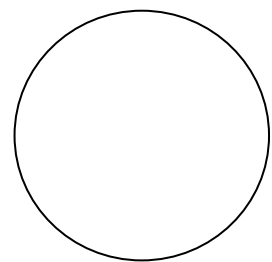
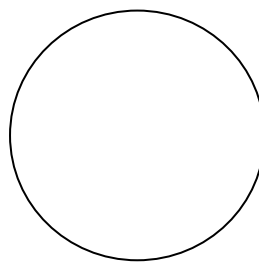

Βρείτε παρακάτω μια ποικιλία από δραστηριότητες, για να ανακαλύψετε ευχάριστα και δημιουργικά τον αρχαιολογικό χώρο των Φιλιππών!
Τα Νούμερα (No) αντιστοιχούν στην Προτεινόμενη Διαδρομή.

Είσοδος αρχ. χώρου – Τείχη (Στάση Νο1)	Δραστηριότητα: Παρατήρηση - Σχέδιο
<p>Βρίσκεστε λίγο πριν την είσοδο του αρχαιολογικού χώρου, όπου ξεχωρίζουν τα τείχη της πόλης και στον λόφο πίσω η ακρόπολη. Τα τείχη προστάτευαν τους Φιλίππους στη μακραίωνη ιστορία τους αλλά σήμερα δε σώζονται σε όλο τους το ύψος.</p> <p>Στο κάτω μέρος τους τα τείχη σώζουν σε μερικά σημεία μεγάλες ορθογώνιες πέτρες από την εποχή του Φιλίππου του Β΄! Είναι από τα λίγα κατάλοιπα στους Φιλίππους από εκείνη την εποχή, μαζί με μερικά νομίσματα του Μακεδόνα βασιλιά που έχουν βρεθεί και αναγράφουν τη λέξη ΦΙΛΙΠΠΩΝ.</p>	<p>Από τις 3 πύλες εισόδου που έχουν βρεθεί μπορείτε να προσεγγίσετε εύκολα τη μία, τη λεγόμενη Πύλη Νεαπόλεως. Είναι κοντά στο πάρκινγκ. Μπορείτε να δείτε το τείχος εκεί και μέσω Google streetview! Τι άλλο βλέπετε τριγύρω;</p> <p>Συμπληρώστε στη φωτογραφία το υπόλοιπο ύψος από τον τετράγωνο πύργο στην Πύλη της Νεαπόλεως!</p> <p>Σχεδιάστε το δικό σας νόμισμα, εμπνεόμενοι από το αντίστοιχο του Φιλίππου Β΄ παρακάτω, και δώστε στην πόλη το δικό σας όνομα!</p>

Θέατρο – Αρένα (Στάση Νο2)

Δραστηριότητα: Παραγωγή λόγου – Μουσικοκινητική

Από το θέατρο των Φιλίππων έχετε πανέμορφη θέα απέναντι προς το όρος Παγγαίο. Στο βουνό αυτό σύμφωνα με τη μυθολογική παράδοση βρισκόταν μαντείο του θεού Διονύσου.

Μάλιστα ο μύθος παραδίδει ότι εκεί στο βουνό βρήκε τον θάνατο ο Θράκας βασιλιάς Λυκούργος, όταν εναντιώθηκε στη λατρεία του Διονύσου.

Στον χώρο όπου βρίσκεστε, όταν λειτουργούσε ως ελληνικό θέατρο, υπήρχε ένας βωμός του Διονύσου, στο κέντρο της κυκλικής ορχήστρας. Κατά τη ρωμαϊκή εποχή, όταν το θέατρο έγινε αρένα, εκεί κατέληγε υπόγειος διάδρομος που έφερνε τα θηρία στην κυκλική ορχήστρα.

Καταγράψτε παρακάτω μια μέρα από το ημερολόγιο ενός μονομάχου στη ρωμαϊκή πόλη των Φιλίππων. Πώς να ήταν η καθημερινότητά του; Από πού να ήταν; Πώς να αντιμετώπιζε τους φόβους του, όταν έβγαινε στην αρένα με άλλους μονομάχους ή θηρία; Δείτε παρακάτω ένα ψηφιδωτό με μονομάχους (αριστερά).

Βρείτε στη νότια στοά, στην από κάτω πλευρά του θεάτρου, τα ανάγλυφα με τις Μαινάδες (τις συντρόφισσες του Διονύσου) σε εκστατική χορευτική κίνηση! Μιμηθείτε τη στάση τους σε παγωμένη εικόνα και προσπαθήστε να συνεχίσετε τον χορό τους! Ποιος θα μπορούσε να είναι η μορφή με τον κοντό χιτώνα (στην εικόνα δεξιά);

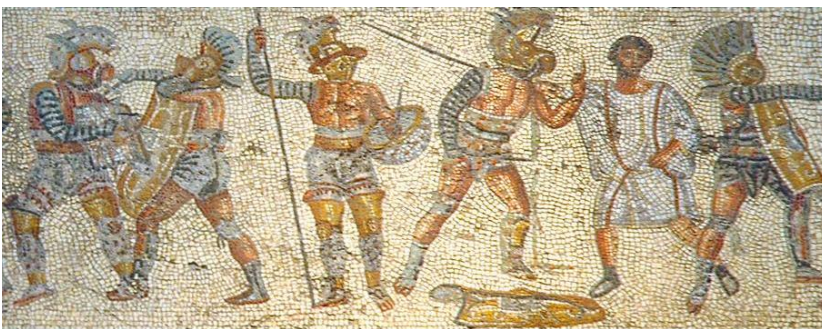

Βασιλική Α' (Στάση Νο3)

Δραστηριότητα: Παρατήρηση – Σχεδίαση

Βρίσκεστε μπροστά στη πιο μεγάλη χριστιανική εκκλησία των Φιλίππων, αυτή που συμβατικά λέγεται Βασιλική Α' και έχει συνολικό μήκος περ. 130 μέτρα. Χτίστηκε πάνω σε ρωμαϊκά κτίρια, μάλλον ναούς, ενώ δεν είναι γνωστό ποιος άγιος λατρευόταν εδώ.

Στους Φιλίππους μπορείτε να δείτε από κοντά τους βασικούς τύπους παλαιοχριστιανικών εκκλησιών: βασιλική με εγκάρσιο κλίτος, βασιλική με τρούλο, οκτάγωνο!

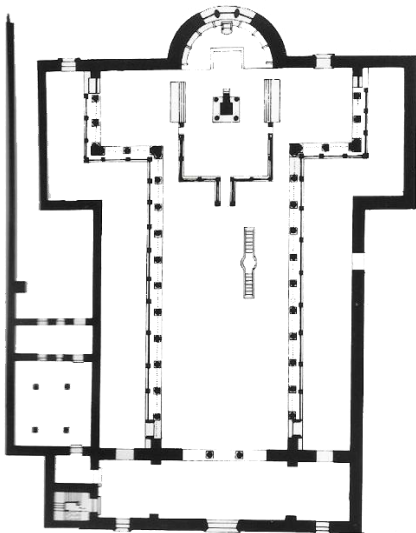
Στην ποικιλία αυτή προσθέστε και την πλούσια διακόσμηση που είχαν οι ναοί αυτοί και θα έχετε ένα μοναδικό σύνολο, με καλλιτεχνικές επιρροές μάλιστα από την Κωνσταντινούπολη!

Παρατηρήστε στα παρακάτω σχέδια μερικούς από τους χριστιανικούς ναούς των Φιλίππων. Βρείτε σε ομάδες ομοιότητες και διαφορές στα κτίρια αυτά με βάση τις κατόψεις τους και με βάση τα όσα θα δείτε στον αρχαιολογικό χώρο.

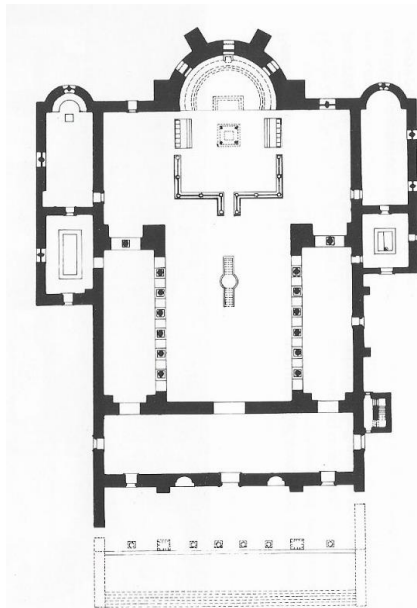
Σχεδιάστε σε ένα χαρτί τα διαφορετικά διακοσμητικά σχέδια που σχηματίζουν οι μαρμαρινες πλάκες και τα πλακίδια στο πάτωμα στους ναούς που θα βρείτε στη διαδρομή σας.

Φτιάξτε το σχέδιο για ένα δικό σας κτίριο και βάλτε στο πάτωμά του πλακίδια των ναών στους Φιλίππους!

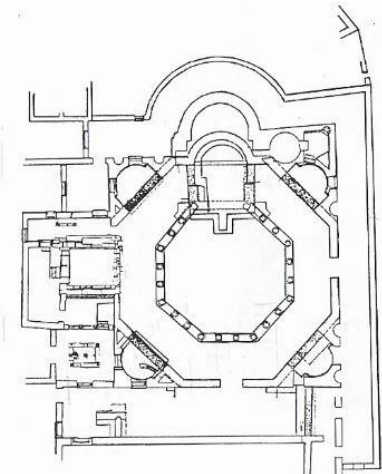
Ανακαλύψτε τη «φυλακή του Αποστόλου Παύλου», αφού κατεβείτε τις πρώτες σκάλες προς το φόρουμ.

Βασιλική Α' (με εγκάρσιο κλίτος)

Βασιλική Β' (με τρούλο)

Οκτάγωνο

Εγνατία οδός (Στάση Νο4)

Δραστηριότητα: Παρατήρηση - Δράμα

Αφού κατεβείτε όλες τις σκάλες για να φτάσετε στο φόρουμ, βρίσκεστε μπροστά στις μεγάλες πλάκες ενός δρόμου, της αρχαίας Εγνατίας ή Via Egnatia όπως ήταν γνωστή.

Χτίστηκε από τους Ρωμαίους τον 2^ο αι. μ.Χ. πάνω στα χνάρια παλιότερων δρόμων. Ξεκινούσε από το Δυρράχιο (σημερινή Αλβανία) κι έφτανε ως το Βυζάντιο (σημερινή Τουρκία) με σκοπό να φτάνει γρήγορα ο ρωμαϊκός στρατός στην τεράστια αυτοκρατορία του.

Υπεύθυνος της κατασκευής ήταν ένας αξιωματούχος με το όνομα Γναίος Εγνάτιος!

Ανακαλύψτε σε μερικές πλάκες του δρόμου τα αυλάκια που σχηματίστηκαν από τις ρόδες των αμαξών που περνούσαν για χρόνια!

Αυτοσχεδιάστε ένα μικρό σκετσάκι, έναν διάλογο με δύο εμπόρους που ακολουθούσαν την αρχαία Εγνατία. Διαλέξτε ένα επεισόδιο από τη διαδρομή τους στην πεδιάδα των Φιλίππων.

Από πού να ξεκίνησαν και γιατί; Πώς να ταξίδευαν; Πού να σταματούσαν για να ξεαποστάσουν;

Εικονογραφήστε το επεισόδιο στην πεδιάδα των Φιλίππων, εμπνεόμενοι από το παρακάτω ρωμαϊκό ανάγλυφο με μια άμαξα.

Φόρουμ - Ρωμαϊκή αγορά (Στάση Νο4)

Δραστηριότητα: Παρατήρηση – Σχεδίαση – Λόγος

Βρίσκεστε λοιπόν στο φόρουμ, στο διοικητικό κέντρο μιας ρωμαϊκής πόλης. Οι Φίλιπποι ως ρωμαϊκή αποικία σχεδιάστηκαν και λειτουργούσαν ως μια μικρογραφία της Ρώμης!

Ειδικά μετά τη μάχη των Φιλίππων το 42 π.Χ. οι νικητές εγκατέστησαν εδώ Ρωμαίους λεγεωνάριους. Οι στρατιώτες αυτοί απέκτησαν γη και έγιναν πολίτες της πόλης, που ονομάστηκε αρχικά Colonia Victrix Philiprensium, για να θυμίζει τη νίκη στη μάχη αυτή.

Στη Βόρεια πλευρά του φόρουμ μπορείτε να βρείτε ένα άγαλμα της θεοποιημένης Τύχης καθισμένης σε θρόνο. Σώζεται ακέφαλο σήμερα!

Παρατηρήστε τον ανοιχτό χώρο της πλατείας του φόρουμ μπροστά σας. Ποιους ανθρώπους θα βλέπατε όταν λειτουργούσε; Τι θα έλεγαν, τι θα άκουγαν; Τι θα φορούσαν; Πώς θα ήταν τα κτίρια γύρω-γύρω;

Αυτοσχεδιάστε μια ομιλία Ρωμαίων αξιωματούχων μετά τη μάχη των Φιλίππων, κατά την οποία ανακοινώνουν την εγκατάσταση στην πόλη λεγεωνάριων. Μερικοί από τους πολίτες όμως έχουν αντιδράσεις. Χωριστείτε σε δύο ομάδες (π.χ. Εβραίοι και Θράκες) και παρουσιάστε τα αντιθετικά επιχειρήματά τους.

Συμπληρώστε ό,τι λείπει κατά τη γνώμη σας από το άγαλμα της Τύχης! Προσθέστε στηρίγματα γύρω-γύρω και μια μικρή στέγη από πάνω, για να θυμίζει το πώς ήταν στην αρχαιότητα. **Καταγράψτε** παροιμίες και γνωμικά για τον ρόλο της τύχης στη ζωή μας!

Παροιμίες και γνωμικά για την τύχη:

Ταφικό ηρώο - Οκτάγωνο (Στάση Νο9)	Δραστηριότητα: Λόγος – Μουσική – Σχέδιο
---	--

Η περιήγησή σας τελειώνει σε ένα πολύ σημαντικό σημείο των Φιλιππων. Ήδη από τον 2^ο αι.π.Χ. λατρευόταν εδώ ένας νεκρός που είχε σημαντική θέση για την πόλη. Στον υπόγειο χώρο (που σημαίνεται με τα κάγκελα) υπήρχε ο τάφος του που λειτουργούσε ως ηρώο.

Αργότερα εδώ χτίστηκε η πρώτη βασιλική που αφιερώθηκε στη λατρεία του αποστόλου Παύλου (4^{ος} αι.μ.Χ.), όπως φανερώνει ψηφιδωτή επιγραφή.

Στον 6^ο αι. μ.Χ. χτίστηκε από πάνω το Οκτάγωνο, για να σημάνει έναν σημαντικό χώρο αλλά και τον μητροπολιτικό ναό των Φιλιππων.

Συμπληρώστε την τελευταία λέξη που βρέθηκε μισή πάνω στο κάλυμμα του υπόγειου τάφου-ηρώου του νεκρού Ευηφένη, γιου του Εξηκέστη. Τι μπορεί να έλεγε;

Φτιάξτε ένα τετράστιχο που να περιέχει το όνομα του νεκρού και τη συμπληρωμένη λέξη σας, επενδύστε το με μουσική και κάντε το τμήμα των τελετών προς τιμήν του νεκρού. Πέρα από τραγούδια οι τελετές αυτές μπορεί να περιλάμβαναν προσφορές στον νεκρό και χορούς!

Αντιγράψτε ως αναμνηστικό, στο παρακάτω πλαίσιο, το αγαπημένο σας σχέδιο από τα ψηφιδωτά δάπεδα που βλέπετε στη βασιλική του Παύλου ή το Οκτάγωνο.

ΕΥΗΦΕΝΗΣ ΕΞΗΚΕΣΤΟΥ

_____ΝΟΣ

Συνεχίστε την περιήγησή σας ελεύθερα.

ΜΗ ΧΑΣΕΤΕ το Αρχαιολογικό Μουσείο στον αρχαιολογικό χώρο!

Προέλευση εικόνων: Σελ.1, Πύργος από την πύλη Νεαπόλεως: Κουκούλη-Χρυσανθάκη, Χ. και Μπακιρτζής, Χ. (2003). Φίλιπποι, 19, εικ.13 / Νόμισμα Cousinery E.M. (1831). Voyage dans la Macedoine, II, 18-19 / Σελ.2, Ψηφιδωτό μονομάχων: https://en.wikipedia.org/wiki/Zliten_mosaic#/media/File:Gladiators_from_the_Zliten_mosaic_3.JPG / Ανάγλυφο Λυκούργου: [https://commons.wikimedia.org/wiki/Category:Ancient_theatre_of_Phillippi#/media/File:Relief_decorations,_Ancient_Theatre_built_by_Philip_II_in_the_4th_century_BC_and_later_reconstructed_by_the_Romans,_Phillippi_\(7272273990\).jpg](https://commons.wikimedia.org/wiki/Category:Ancient_theatre_of_Phillippi#/media/File:Relief_decorations,_Ancient_Theatre_built_by_Philip_II_in_the_4th_century_BC_and_later_reconstructed_by_the_Romans,_Phillippi_(7272273990).jpg) / Σελ.3, Κάτοψη Βασιλικής Α', Β': Lemerle, P. (1945). Philippes et la Macédoine orientale, Paris, εικ.26, 35, Κάτοψη Οκταγώνου: Γούναρης, Γ. (2008). Εισαγωγή στην Παλαιοχριστιανική Αρχαιολογία. Α' Αρχιτεκτονική, Θεσσαλονίκη, εικ.200 / Σελ.4, Ρωμαϊκή άμαξα: Matthews, K.D. (1960). The Embattled Driver in Ancient Rome, Expedition, 24 / Σελ.5, Άγαλμα τύχης: https://commons.wikimedia.org/wiki/Category:Forum_of_Phillipoi#/media/File:Phillippi,_Macedonia,_Greece3339.jpg

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης